

Bruttokatalog med forslag til effektiviseringer, besparelser og omprioriteringer.

09-03-2015

Forslagene i dette bruttokatalog er opdelt i tværgående forslag og forslag på henholdsvis dagtilbud, fritid, skoler, Sundhed og specialområdet. Det vil være muligt at realisere de fleste forslag umiddelbart og dermed træffe beslutning om at vedtage besparelsen ved udvalgets 1. behandling. De enkelte beløb skal dog kvalitetssikres frem mod udvalgets 2. behandling. I bruttokataloget er der forslag for i alt 153,5 mio. kr. i 2016.

Sagsnr.

2015-0028144-21

Dokumentnr.

2015-0048662-14

Sagsbehandler

Klik her for at angive tekst.

Forslagene fremgår af nedenstående oversigt.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
1	Tværgående	Effektivisering af rengøring og gårdmænd/teknisk personale	4,0	4,0	4,1	0,0
2	Tværgående	Ændret indkøbsadfærd i BUF	10,0	0,0	0,0	0,0
3	Tværgående	Bedre styring af centrale puljer	2,0	2,0	0,0	0,0
4	Tværgående	Reduktion i områderne bufferpuljer	3,7	0,0	0,0	0,0
5	Tværgående	Halvering af puljen til personale assistance	1,2	1,6	0,0	0,0
6	Tværgående	Intern drift i områderne	0,6	0,6	0,0	0,0
7	Tværgående	Husleje i områderne	0,0	0,2	0,0	0,0
8	Tværgående	personaletilpasning i områderne	0,0	3,0	5,3	0,0
	Tværgående i alt		21,5	11,3	9,4	0,0
9	Dagtilbud	Effektivisering på dagtilbudsområdet som følge af lavere gennemsnitlig pladspris ved nyanlæg	4,9	5,3	4,5	0,0
10	Dagtilbud	Omlægning af udflytterbørnehaver	2,8	2,3	2,3	0,0
11	Dagtilbud	Tilpasning af kapaciteten i dagplejen til den faktiske aktivitet	3,0	2,5	2,5	0,0
12	Dagtilbud	Bedre kapacitetsudnyttelse på dagområdet	5,0	5,0	0,0	0,0
13	Dagtilbud	Tilpasning i antallet af weekendåbne institutioner	1,2	0,6	0,0	0,0
14	Dagtilbud	Effektivisering som følge af en kortere åbningstid på 0-6 års området	15,7	7,9	0,0	0,0
15	Dagtilbud	Måltal for konkrete effektiviseringer på dagområdet	20,0	10,0	0,0	0,0
16	Dagtilbud	Ændret personalesammensætning i institutionerne	10,3	5,1	0,0	0,0
	Dagtilbud i alt		62,9	38,6	9,2	0,0
17	Skoler	Større folkeskoler	4,2	10,0	0,0	0,0
18	Skoler	Sammenlægning af skoler	0,0	4,8	4,9	0,0
19	Skoler	Undervisningsforpligtigelse for pædagogisk personale på skolerne	2,1	3,1	0,0	0,0
20	Skoler	Ændret personalesammensætning i forbindelse med understøttende undervisning	2,5	3,5	0,0	0,0
21	Skoler	Besparelse på særlige profilskoler og udskolingsdynamoer	9,8	13,8	0,0	0,0
22	Skoler	Heldagsskoler	2,5	3,5	0,0	0,0
23	Skoler	Modtagelsesklasser – mere effektiv organisering	0,2	1,5	0,0	0,0
24	Skoler	Omprioritering af tosproget undervisning	3,4	6,2	0,0	0,0
25	Skoler	Afskaffelse af ikke-lovpligtig modersmålsundervisning	3,0	4,2	0,0	0,0
26	Skoler	Omprioritering og effektivisering af undervisningen i dansk som andetsprog	4,2	5,8	0,0	0,0
	Skoler i alt		31,9	56,4	4,9	0,0

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

E-mail

sag@buf.kk.dk

www.kk.dk

27	Fritid	Effektiviseringer på bygningsrelaterede udgifter som følge af ny struktur på fritidsområdet	5,6	5,6	5,6	5,6
28	Fritid	Effektiviseringer på ledelse og administration som følge af ny struktur på fritidsområdet	0,4	2,4	2,7	3,7
29	Fritid	Nyt serviceniveau på fritidsområdet	17,3	25,6	0,0	0,0
30	Fritid	Genindførelse af kontingentbetaling for ungdoms-klubber	2,3	0,0	0,0	0,0
	Fritid i alt		25,6	33,6	8,3	9,3
31	Specialområdet	Bedre kapacitetsudnyttelse på specialskoler	2,1	2,9	0,0	0,0
32	Specialområdet	Omlægning af §32 specialbørnehaver fra Servicelov til Dagtilbudslov	1,0	10,4	0,0	0,0
33	Specialområdet	Harmonisering af serviceniveau på specialundervisningsområdet	5,7	8,0	0,0	0,0
	Spcialområdet i alt		8,8	21,3	0,0	0,0
35	Sundhed	Ny teamsammensætning på store klinikker i Børne- og Ungdomstandplejen	0,5	2,1	0,1	0,0
35	Sundhed	Nedlæggelse af små klinikker	0,1	0,0	0,3	0,0
36	Sundhed	Effektivisering af administration og ledelse	1,3	0,0	0,0	0,0
37	Sundhed	Centralisering af telefoni	0,9	0,9	0,0	0,0
38	Sundhed	Centralisering af indkøb	0,0	0,0	0,4	0,0
39	Sundhed	Bortfald af midlertidigt orto-team	0,0	0,0	2,1	0,0
	Sundhed i alt		2,9	3,0	2,9	0,0
	Hovedtotal	I alt, marginalt pr. år	153,5	164,3	34,7	9,3
		I alt, kumuleret pr. år	153,5	317,7	352,4	353,6

Tværgående

De tværgående forslag dækker hele forvaltningens ressort. Derudover er de forslag placeret her, som områderne er kommet med indtil videre på baggrund af de måltal, som er udmeldt til områderne. De bydækkende institutioner har også fået udmeldt måltal, men det er kun Børne- og Ungdomstandplejen, hvor forslagene er tilstrækkeligt konkrete til at tage med til 1. behandlingen af budgettet. Tandplejens forslag er medtaget under afsnittet om Sundhed. Ved 2. behandlingen vil udvalget blive præsenteret for konkrete forslag fra de øvrige bydækkende enheder.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
1	Tværgående	Effektivisering af rengøring og gårdmænd/teknisk personale	4,0	4,0	4,1	0,0
2	Tværgående	Ændret indkøbsadfærd i BUF	10,0	0,0	0,0	0,0
3	Tværgående	Bedre styring af centrale puljer	2,0	2,0	0,0	0,0
4	Tværgående	Reduktion i områderne bufferpuljer	3,7	0,0	0,0	0,0
5	Tværgående	Halvering af puljen til personale assistance	1,2	1,6	0,0	0,0
6	Tværgående	Intern drift i områderne	0,6	0,6	0,0	0,0
7	Tværgående	Husleje i områderne	0,0	0,2	0,0	0,0
8	Tværgående	personaletilpasning i områderne	0,0	3,0	5,3	0,0
	Tværgående i alt		21,5	11,3	9,4	0,0

1. Effektivisering af rengøring og gårdmænd/teknisk personale – 4,0 mio. kr. i 2016 / 12,1 mio. kr. i alt

Forslaget indebærer, at man indfører et løbende krav til forvaltningens egne FM-enheder (Gårdmandskorpset og Rengøringssektionen) om en effektivisering på 1 pct. på enhederne årligt i perioden 2015 – 2018. Formålet er en fortsat effektivisering af Gårdmandskorpset og Rengøringssektionen, så de er konkurrencedygtige sammenlignet med aktører på det private marked for FM-opgaver.

Effektiviseringerne vil blandt andet kunne hentes via øget arbejdstakt og øget professionalisering i organiseringen af særligt gårdmandskorpsets samarbejde med KEjd. Derudover er der tale om en begrænset forøgelse af arbejdstakten, som primært gennemføres ved investering i nyt maskinel og dermed uden større risiko for kvalitetsforringelser.

Udmøntningen af besparelsen kan som ved tidligere effektiviseringer på området ske ved, at bevillingen til skoler og institutioner reduceres svarende til den lavere pris, som de skal betale, hvis de vælger at købe ydelsen hos BUF's egen rengøringssektion eller gårdmandskorps. Opgaven vil således fortsat kunne løses af forvaltningens egne FM-enheder for den udmeldte bevilling samtidig med, at den enkelte institution/skole frit kan vælge en anden leverandør.

2. Ændret indkøbsadfærd på i Børne- og Ungdomsforvaltningen – 10 mio. kr. i 2016, i alt 10,0 mio. kr.

Beregningen af besparelsen tager udgangspunkt i, hvad det koster at foretage et varekøb fra behovsafklaring, til bestilling, kontering og modtagelse af varer. Rigspolitiet og KL har lavet undersøgelser, hvor de har estimeret procesomkostninger ved varekøb til henholdsvis 200-400 kr. og 200-300 kr. ØKF har i en analyse af indkøbsadfærden antaget, at det koster 250 kr. at foretage et varekøb i BUF.

Hvis forvaltningen bliver bedre til at samle indkøb i større puljer og dermed foretage færre indkøb, vil det mindske procesomkostningerne til indkøb. Det er en foreløbig vurdering, at der potentielt er en besparelse på omkring 6 mio. kr., hvis alle skoler køber ind svarende til de 10 % af skolerne, der har færrest indkøb. Besparelsen vil primært være på arbejdstid, som kan benyttes til løsning af andre opgaver på skolerne. Det må forventes, at der er tilsvarende besparelser på arbejdstiden i resten af forvaltningen, og det samlede potentiale er estimeret til 10 mio. kr.

Om potentialet kan realiseres i praksis forudsætter en nærmere undersøgelse, som forvaltningen vil iværksætte. Der skal bl.a. laves en vurdering af, om man meningsfuldt kan udsætte indkøb, så de kan samles i større bestillinger. ØKF er pt. i gang med at foretage samme analyse af institutionernes indkøbsadfærd, som der er lavet for skolernes.

3. Bedre styring af centrale puljer – 2,0 mio. kr. i 2016 / 4,0 mio. kr. i alt

Der har de seneste år konsekvent været et mindreforbrug på forvaltningens centrale puljer. Det skyldes først og fremmest en stram budgetstyring på kronebudgettet kombineret med en opdeling af puljerne på relativt mange mindre budgetposter.

Ved at samle budgetterne i større poster, genberegne budgetbehovet og fokusere mere på gennemførelse af de budgetterede aktiviteter i stedet for kun at fokusere på kronebudgettet i budgetstyringen forventer forvaltningen, at det samme aktivitetsniveau kan bibeholdes for det reducerede budget. Der er lagt en stigende profil ind, da der forventes en vis implementeringstid i 2016 før styringen er helt på plads.

Områdernes effektiviseringsstrategi 2016-18 (måltal på 16 mio. kr.)

Områderne har lavet en samlet effektiviseringsstrategi for 2016-18, hvor områderne i fællesskab bidrager til at fremsætte effektiviseringsforslag, der svarer til det gennemsnitlige effektiviseringskrav, som er gældende for hele forvaltningen.

Fordeling af områdernes effektiviseringsstrategi

Temaer	2016	2017	2018	Forudsætninger
Puljer				
- Bufferpulje	3,7	0	0	
- Personlig Assistance	1,2	1,6	0	
Intern drift (Eks. Kantine)	0,55	0,55	0	Etableres frokoststue
Lejemål	0	0,2	0	Samle aktiviteter
Personaletilpasning	0	2,95	5,3	Fleksibel Budgetramme
I alt	5,45	5,3	5,3	

Ovenstående tabel viser, at områderne i alt for årene 2016-18 skal komme med konkrete effektiviserings- og besparelsesforslag for ca. 16 mio. kr. For at komme i mål vil det være hensigtsmæssigt, at områderne får mere frihed til at prioritere mellem de enkelte bevillinger, så midlerne udnyttes optimalt og med størst effekt. Der skal være større fleksibilitet i de enkelte områder til at prioritere ansættelse af fagprofiler, når der er opsigelser. Denne fleksibilitet kræver overordnet, at områderne mellem bevillingsområder i højere grad kan prioritere, hvilke kompetencer der bedst løfter produktiviteten og effekten af de ydelser, der leveres. Forvaltningen vil i løbet af 2016 arbejde med en økonomistyringsmodel for områderne, der imødekomme ønsket om mere fleksibilitet i økonomistyringen.

4. Reduktion af områdernes bufferpuljer – 3,7 mio. kr. i 2016 / 3,7 mio. kr. i alt

Med indførelse af klynger, større skoler og integrationstiltag mv. så er der færre sager med uforudsete udgifter, der ikke kan håndteres inden-

for den enkelte klynge eller skole. Med effektiviseringen på bufferpuljen vil det blive vanskeligere, at afse midler til at hjælpe klynger, institutioner og skoler på økonomisk handleplan. Forslaget har – i lighed med en almen besparelse på prisfremskrivning eller lignende – en indirekte faglig konsekvens. Forslaget indebærer, at flere institutioner, klynger og skoler, må håndtere et ophobet merforbrug indenfor egen ramme selv.

5. Halvering af puljen til personlig assistance – 1,2 mio. kr. i 2016 / 2,8 mio. kr. i alt

Puljen til Personlig Assistance foreslås halveret, og de resterende midler indregnes i elevtaksten til skolerne og fordeles efter elevtal.

Midlerne til personlig assistance er hidtil fordelt via ansøgning og visitation i områderne. Midlerne går til en personlig assistent til specifikke elever, eksempelvis synshandicappede, børn med sukkersyge, etc.

Flere steder i byen har der ikke været fuldt behov for puljen til det direkte formål (elever med behov for personlig assistance, oftest en ufaglært hjælp). De resterende midler er hidtil udmøntet til formål, der indgår i skolernes driftsbudgetter eller projekter.

Konsekvensen af en halvering er, at skoler med et stort behov for at ansætte personlig assistance selv skal dække de marginale udgifter indenfor skolens ramme. Dette vil være en særlig udfordring for skoler med blinde elever. Denne udfordring kan dog håndteres indenfor rammerne af bufferpuljen i områderne.

Puljen kan reduceres med 5/12 i 2016, og videre med yderligere 7/12 i 2017. Forslaget om udlægning i tildelingen pr. elev, ligger i tråd med udlægningen af specialundervisningsressourcerne på almenområdet for et par år tilbage.

6. Intern drift – 0,6 mio. kr. i 2016 / 1,1 mio. kr. i alt

Det forventes, at der samlet set mellem områderne vil kunne effektiviseres på kantinedriften ved at opsigte kantineaftalerne i 2 områdeforvaltninger. I det ene af de 2 områder vil det medføre, at der skal etableres en frokoststue for medarbejderne i stedet for, med nogle etableringsomkostninger til følge. Det anses for realistisk at kunne hjemtage halvdelen af den udgift, der er knyttet til de 2 områder i 2016 og den anden halvdel i 2017. Der er i regnestykket kalkuleret med etableringsomkostninger for frokoststue.

7. Husleje – konkret forslag vil indgå i budgetforslag 2017

På de eksisterende lejemål forventes også en effektivisering af udgiften til lejemål, da Nørrebro/Bispebjerg i øjeblikket har lejemål til en større medarbejdergruppe (sundhedsplejen) på 2 adresser. Ved at samle aktiviteterne på en adresse vil huslejudgiften effektiviseres. Det

skal imidlertid undersøges nærmere, hvor stor en del af huslejen der kan effektiviseres, da der stadig er usikkerhed i kontraktforhold og arealanvendelse. Der forventes umiddelbart en effektivisering i 0,2 mio. kr.

8. Personaletilpasning – konkrete forslag vil indgå i budgetforslag 2017

Indledningsvis bemærkes at grunden til, at der ikke er forslag om personaletilpasning i 2016 er, at områdeforvaltningerne med ændring i ledelsesstrukturen skal skabe økonomisk råderum til ansættelse af 5 teamledere. Dette er i sig selv en personaletilpasning, der starter i 2015, og meget vel kan få indflydelse en del af året 2016.

Dernæst bemærkes, at efter besparelsen på bufferpuljen og puljen til personlig assistance, vil det blive tydeligere, hvilke kompetencer områderne fremadrettet har behov for. Der vil indenfor hvert område være behov for, at andelen af nogle faggrupper prioriteres frem for andre. Når der bliver vakante stillinger, skal det enkelte område tage stilling til om der er behov for at nybesætte stillingen, eller man vil kunne øge den samlede effekt ved at ved at ansætte personer med ny profil.

Den personalemæssige fleksibilitet med at ansætte personale med de rette profiler kræver, at de enkelte områder i højere grad må prioritere mellem bevillingsrammerne for administration, undervisning, specialundervisning, dagtilbud og sundhed.

Derudover kan grænsen for overførsel af områdernes bevillinger optimalt sidestilles til skoler og dagtilbud. Ved at sidestille områdernes mulighed for at overføre med skoler og institutioner på 4%, vil områderne kunne prioritere bevillingerne og planlægge mere strategisk og effektivt for at løse opgaver, der strækker sig ud over indeværende budgetår.

Den personalemæssige tilpasning vil først kunne starte i 2017 med ca. 3,0 mio. kr. og have en forventet stigende profil med yderligere 5,3 mio. kr. i 2018.

Dagtilbud

Dagtilbudsområdet i København er kendetegnet ved en stor mangfoldighed i tilbuddene, men København har generelt også de højeste enhedspriser i landet. Dette skyldes blandt andet, at der er etableret forholdsvis dyre pladsløsninger gennem årene for at kunne opretholde pladsgarantien.

Forslagene går derfor ud på dels at udnytte den eksisterende kapacitet bedre, således at f.eks. tomme pladser reduceres, og dels omlægge kapaciteten således at forholdsvis dyre pladser erstattes af billigere løsninger. Forvaltningen vurderer, at kapacitetsændringerne kan ske uden at påvirke serviceniveauet væsentligt.

På baggrund af sammenligninger med andre kommuner, stilles der også forslag om at justere serviceniveauet ved at ændre personale-sammensætningen marginalt. Endelig vil forvaltningen inddrage lederes erfaring og støtte institutionerne i at finde effektiviseringer og besparelser som bedst muligt bevarer serviceniveauet og den oplevede kvalitet hos brugerne.

På dagtilbudsområdet er der i alt forslag til effektiviseringer og besparelser for 62,9 Mio. kr. i 2016 og 115,7 mio. kr. i alt.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
9	Dagtilbud	Effektivisering på dagtilbudsområdet som følge af lavere gennemsnitlig pladspris ved nyanlæg	4,9	5,3	4,5	0,0
10	Dagtilbud	Omlægning af udflytterbørnehaver	2,8	2,3	2,3	0,0
11	Dagtilbud	Tilpasning af kapaciteten i dagplejen til den faktiske aktivitet	3,0	2,5	2,5	0,0
12	Dagtilbud	Bedre kapacitetsudnyttelse på dagområdet	5,0	5,0	0,0	0,0
13	Dagtilbud	Tilpasning i antallet af weekendåbne institutioner	1,2	0,6	0,0	0,0
14	Dagtilbud	Effektivisering som følge af en kortere åbningstid på 0-6 års området	15,7	7,9	0,0	0,0
15	Dagtilbud	Måltal for konkrete effektiviseringer på dagområdet	20,0	10,0	0,0	0,0
16	Dagtilbud	Ændret personalesammensætning i institutionerne	10,3	5,1	0,0	0,0
	Dagtilbud i alt		62,9	38,6	9,2	0,0

9. Effektivisering på dagtilbudsområdet som følge af lavere gennemsnitlig pladspris ved nyanlæg 4,9 mio. kr. i 2016 / 14,7 mio. kr. i alt

Forvaltningen arbejder kontinuerligt på at sænke den gennemsnitlige enhedspris pr. barn for de forskellige børnetyper i alle forvaltningens tilbud. Der arbejdes således målrettet med at etablere større enheder med henblik på at reducere den gennemsnitlige faste omkostning pr. barn.

Under følgende forudsætninger kan beregnes et fremtidigt potentiale ved nyanlæg set i forhold til den gennemsnitlige enhedspris, som forvaltningen anvender i dag.

- Uændret dækningsgrad i brugen af forvaltningens tilbud på dagområdet
- Uændret enhedspris

Forvaltningen vil kunne indhente knap 15 mio. kr. ved fremtidig etablering af billigere pladser.

10. Omlægning af udflytterbørnehaver – 2,8 mio. kr. i 2016 / 7,3 mio. kr. i alt

Der er i dag ca. 90 udflytterbørnehaver, der benytter en vognmand. Udflytterpladserne er typisk dyrere end almindelige børnehavepladser pga. kørselsudgifter samt husleje til udflytterlokalerne. Prisen på kørslen afhænger især af afstanden til udflytterstedet og bussens størrelse (antal normerede pladser i udflytterdelen).

For at identificere hvilke institutioner der har bedst mulighed for at kunne reducere i de udgifter, der er relateret til udflytterdelen, ser forvaltningen på en række kriterier: antallet af børn i udflytterdelen, transportudgifterne, rene udflytter institutioner, kørselsafstand og tid, pladsbehov nær opsamlingsadressen og 3. mandslejemål. De gennemsnitlige omkostninger for en udflytterinstitution til kørsel er på omkring 750.000 kr. Hertil kommer udgiften til husleje. Disse omkostninger kan i nogle tilfælde reduceres ved at finde andre lokaler.

Det undersøges hvorvidt en række udflyttersteder i 3. mands lejemål kan opsiges, og udflytterdelen flyttes til Kobbelvænget. Desuden er der mulighed for at flytte en enkelt børnegruppe til Solrød Strand, hvor der er kapacitet til rådighed.

Forvaltningen regner med, i løbet af foråret, at kunne præsentere de første af de berørte institutioner for omlægningerne. Nogle af løsningerne vil dog først kunne iværksættes i løbet af 2017 og 2018.

Ved omlægning af udflytterbørnehaver er det vigtigt at have for øje, at institutionerne bliver eller forbliver økonomisk bæredygtig efter ændringerne.

Det kan ikke udelukkes, at det i visse tilfælde vil betyde omlægning af arbejdsopgaver, og i enkelte tilfælde reduktion i antallet af ansatte, men den primære effektivisering opnås ikke via personalereduktion.

11. Tilpasning af kapaciteten i dagplejen til den faktiske aktivitet – 3,0 mio. kr. i 2016 / 8,0 mio. kr. i alt

Antallet af pladser i dagplejen har været faldende over en årrække både i den kommunale dagpleje og den private dagpleje, mens antallet af flerbørnsdagplejer og basispladser har været stigende. (Basispladser indgår i den kommunale dagplejeopgørelse).

I 2014 var der flere ressourcepladser og ubesatte pladser end tidligere, men tendensen i første kvartal 2015 viser, at dette måske er ved at vende. Årsagen hertil er blandt andet, at opsigelsesperioden for flere

opsagte langtidssygemeldt er udløbet, at der nu ses en effekt af, at ordningen *pasning af eget barn* er nedlagt, samt at nogle forældre aktivt vælger at flytte deres børn fra store institutioner til dagplejen på grund af størrelsen.

Når der alligevel foreslås en besparelse på dagplejen, skyldes det, at en tilpasning af udbuddet i dagplejen er fleksibelt, det vil sige, at det er langt hurtigere at ansætte og uddanne dagplejere i takt med øget efterspørgsel, end det er at bygge nye institutioner.

Desuden er en dagplejeplads dyrere end en vuggestueplads. Princippet i forslaget er at sænke omkostningerne i dagplejen, ved at have færre ansatte. Børnene, hos de opsagte dagplejere, vil så kunne fordeles på de tilbageværende dagplejere og dermed reducere antallet af ledige helårspladser.

Det skønnes, at det er muligt at opnå en besparelse på 3,0 mio. kr. ved at have ca. syv til ti færre dagplejere ansat end i dag. Det vil samtidig betyde en reduktion i kapaciteten på 20 til 30 helårspladser.

Dagplejen har i perioden 2008 til 2015 haft følgende kapacitet:

Antal børn helårspladser	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Første kvartal 2015
Kommunal dagpleje	498	485	499	499	492	456	381	381
Flerbørns-dagpleje	102	120	162	169	171	174	170	171
Privat dagpleje	551	521	375	345	295	271	235	250
Ressource pladser	49	56	52	55	51	50	61	42
Ubesatte dagpleje og flerbørnspl.	21	23	23	25	24	31	52	25
I alt	1.221	1.205	1.111	1.093	1.033	982	899	869

12. Bedre kapacitetsudnyttelse på dagområdet – 5 mio. kr. i 2016 / 10 mio. kr. i alt

Der er i dag bedre mulighed end tidligere for at omlægge driftsmæssige dyre pladser til billigere pladser uden at gå på kompromis med den faglige kvalitet. Det skal ses i lyset af, at udbygningen af kapaciteten på 0-5 årsområdet har betydet, at Københavns Kommune har genindført servicemålet om at tilbyde pasning inden for fire kilometer fra bopælen. Derudover vil Fremtidens Fritidstilbud formodentlig frigøre kapacitet, som kan udnyttes på 0-5 års området. Selvom der er udbygget 0-5 års kapacitet de sidste år, så er der stadig i udvalgte byområder i København behov for at udbygge yderligere pladser for fremadrettet at sikre pasningsgarantien i København.

Konkret vil forvaltningen sammenholde den nuværende og kommende pladssituation i hvert enkelt byområde og vurdere om dyre og/eller upopulære institutioner kan erstattes af billigere institutionsløsninger.

Det vil resultere i tre typer af konkrete forslag, hvor driftsøkonomien vurderes i forhold til pladssituationen:

- Dyre institutioner erstattes af billigere institutioner med anvendelse af anlægsmidler
- Lukning af institutioner, hvor den umiddelbare vurdering er, at kapaciteten er til stede i andre institutioner ved brug af merindskrivning/opnormering
- Lukning af dyre institutioner, hvor der er udfordringer med tomme pladser og anlæg af erstatningspladser, hvis det er i et område med merbehov.

Forvaltningen skønner, at forslagene vil kunne generere et generere et provenu på 5 mio. kr. i 2016 stigende til 10 mio. kr. i 2017. Ved 2. behandlingen vil forvaltningen komme med et mere præcist bud på potentialet.

Det er forudsat i forslaget, at benytte merindskrivning/opnormering i højere grad benyttes som en del af den samlede kapacitet. Der er i dag merindskrivning i udvalgte områder af byen. Merindskrivning benyttes primært ved tilsandingsproblematikker i integrerede institutioner eller ved specifikke forhold, som nødvendiggør en indskrivning udover normeringen. Merindskrivningen medfører, at gennemsnitsudgiften pr. barn falder i institutionen, og dermed er det en økonomisk god udnyttelse af den eksisterende kapacitet.

Merindskrivning betyder også, at behovet for nyanlæg falder. I forhold til omfanget af omfanget af forventet besparelse, så svarer 10 mio. kr. i drift til ca. 8 vuggestuegrupper, hvilket igen svarer til 8 grupperum, altså i alt ca. 34 mio. kr. i anlæg.

I dag kan institutionerne ansøge om merindskrivning, og hver ansøgning vurderes af forvaltningen i forhold til behov og indskrivning i nærområdet. Samtidig har alle institutioner, via budgetmodellen, mulighed for at indskrive for op til 200.000 kr. pr. år, hvis de passer børn udover deres normering. Der er altså et muligt potentiale ved at benytte merindskrivning/opnormering som en del af den samlede kapacitet.

Muligheden for i perioder at gennemføre en merindskrivning, vil give institutionerne en mere fleksibel styring med optag af børn. En mulighed der pt. efterlyses af flere institutioner. Det vil højne kvaliteten, at der kan planlægges med merindskrivning og således sikres en stabil personalenormering hen over året, hvor for mange udsving, hvor institutionerne fyrer og hyrer skaber en lavere faglig kvalitet. Dette skal kombineres med, at man i perioder arbejder med pålagt merindskrivning, således at forvaltningen samlet set kan klare sig med mindre fri kapacitet til at opsuge udsving i børnetallet.

Fagligt set betyder merindskrivning, at personalet skal tage højde for det i deres pædagogiske tilgang. Det vil som oftest være sådan, at personalet i perioder med merindskrivning arbejder særligt intensivt med

at samle børnene i mindre grupper. Forskningen viser, at jo flere hænder pr. barn, jo bedre muligheder skaber man for det enkelte barns udvikling og trivsel. Særligt udsatte børn påvirkes positivt af en lav barn/voksen ratio. Derfor er det vigtigt, at personalet kan skabe små miljøer i det store, hvor den nødvendige barn/voksen kontakt kan etableres. En evt. udmøntning af forslaget kan derfor følges af konkrete pædagogiske redskaber til at skabe små nære miljøer i større grupper.

13. Tilpasning i antallet af weekendåbne institutioner – 1,2 mio. kr. i 2016 / 1,8 mio. kr. i alt

Forslaget går på at reducere antallet af weekendåbne institutioner, så kapaciteten i højere grad tilpasses til behovet. Ved en optælling af antal belægningsdage i de weekendåbne institutioner, har det vist sig, at udnyttelsesgraden på de weekendåbne institutioner kun er 20 % af den samlede kapacitet, som der betales for.

Konsekvensen af forslaget er, at forældrene kan opleve at få længere til den weekendåbne institution, hvilket kan opleves som en servicereduktion. Reduktionen i antal weekendåbne institutioner har ikke nogen betydning for muligheden for at få plads i en weekendåben institution, da der fortsat vil være ledig kapacitet, selvom antallet af weekendåbne institutioner ændres fra seks til tre institutioner.

14. Effektivisering som følge af en kortere åbningstid på 0-6 årssområdet – 15,7 mio. kr. i 2016 / 23,7 mio. kr. i alt

I dag tildeles institutionerne midler til en åbningstid i intervallet 48 – 55 timer pr. uge. Inden for dette interval kan bestyrelsen fastlægge åbningstiden i den enkelte institution ud fra de lokale behov.

Forslaget indebærer, at åbningstiden reduceres med en time pr. uge til et interval på 47 – 55 timer. En sådan reduktion vil medføre en besparelse på knap 24 mio. kr., når den mistede forældrebetaling er fratrukket (altså netto), jf. tabel.

Tabel Beregnet potentiale ved 1 times reduktion i åbningstid

Antal institutioner med 0-6 års børn	timepris for 1,5 personale	Antal åbningsdage	i alt brutto	netto
406	288	244	28.566.777	24.416.049
Udgift til øget kompensation for udvidet åbningstid			860.000	735.000
Samlet potentiale				23.681.049

En reduktion i åbningstiden vil betyde et lavere serviceniveau for forældrene. Erfaringen viser, at forældrene ønsker lange åbningstider og søger væk fra de institutioner som har valgt f.eks. at lukke tidligt fredag.

Det vil ikke have nogen faglige konsekvenser at reducere i åbningstiden. Såfremt det er ønsket, at forvaltningen arbejder videre med forslaget, vil der blive udarbejdet et overblik over de reelle åbningstider i 0-6 års institutioner, sådan at der kan gives et mere kvalificeret bud på, hvordan forslaget rammer. Forslaget implementeres ved at bestyrelsen i den enkelte institution fortsat vil kunne fastlægge åbningstiden efter de lokale behov.

15. Måltal for konkrete forslag på daginstitutionsområdet – 20 mio. kr. i 2016 / 30 mio. kr. i alt

Forvaltningen foreslår, at der i stil med måltallene for områderne og de bydækkende institutioner, arbejdes med, at en gruppe af institutionsledere, med tæt opbakning fra et område og den øvrige forvaltning, skal komme med konkrete forslag til at organisere det daglige pædagogiske arbejde anderledes med færre midler og uden væsentlige kvalitetsforringelser. Måltallet er sat på et ambitiøst niveau, og det er absolut et foreløbigt skøn som kvalificeres frem mod 2. behandlingen.

Som det er nu, får institutionerne flere penge for de mindste (0-2 år) end for de større børn (3-5 år). Det giver god mening idet, der er flere udgifter forbundet med de mindre børn, men der er muligvis et potentiale i at se på, hvor meget dyrere de mindre børn er. Flere ledere i integrerede institutioner peger på, at de allokere penge fra de mindste og over til de større, da det bedre svarer til de reelle udgifter.

Når vi sammenligner vores nøgletal på området med andre kommuner, viser de, at vi er særligt dyre med de mindste børn. Der er ikke umiddelbart en forklaring og det kalder på en nærmere undersøgelse af, hvad der reelt er behov for i sektoren.

For at give institutioner bedre muligheder for at gennemføre effektiviseringer, vil forvaltningen igangsætte en inddragelsesproces. Her vil institutionsledere blive inviteret ind til at komme med forslag til, på hvilke områder de lokalt, kan se muligheder for effektiviseringer. Målet er, at udarbejde et katalog over mulige 'håndtag' som den enkelte leder, kan benytte til at opnå effektiviseringer. Det kan f.eks. være forslag omkring mere effektiv organisering (teamorganisering vs. stueorganisering) eller mindskelse af sygefraværet. Ved stueorganisering er personalet fx knyttet til den enkelte gruppe børn på stuen, mens teamorganiseringen åbner op for en mere fleksibel arbejdsform på tværs af stuerne. ved teamorganisering er der mulighed for at styrke det pædagogiske arbejde samtidig med, at der kan hentes en besparelse på vikarer og nedsættelse af sygefraværet.

Udgangspunktet er, at det er lederne, der har de bedste muligheder for at pege på konkrete effektiviseringer, og at den enkelte leders erfaring og forslag skal blive tilgængelig for alle ledere. Når kataloget er færdigt, vil det blive præsenteret for BUU til endelig vedtagelse.

16. Ændret personalesammensætning i institutionerne – 10,3 mio. kr. i 2016 / 15,4 mio. kr. i alt

56% af det pædagogiske personale på institutioner er uddannede pædagoger mens 44% er medhjælpere. Der er en lønforskel på lidt under 100.000 kr. og små 10.000 ansatte årsværk. For hvert procentpoint pædagogandelen sænkes, vil der derfor kunne spares ca. 9 mio. kr. brutto og 7,7 mio. kr. inkl. faldende indtægt fra forældrebetaling. Forslaget indebærer, at pædagogandelen sænkes med 2 procentpoint til 54%.

Københavns Kommunes pædagogandel ligger en smule under landsgennemsnittet, hvor andelen af pædagoger i gennemsnit er knap 61%. Generelt ligger langt de fleste kommuner med en pædagogandel på mellem 50 og 70%.

Mange sjællandske kommuner har en relativ lav andel af pædagoger sammenlignet med Fyn og Jylland, og jo mere brug af integrerede institutioner, des lavere er pædagogandelen. Normeringen har også indflydelse på andelen af pædagoger; hvis man har en høj normering, så benytter man sig i højere grad af pædagogmedhjælpere.

Vi ved fra forskningen, at uddannede pædagoger bidrager væsentligt til at skabe et pædagogisk miljø med høj faglig kvalitet. Uddannelsen har stor betydning, når det kommer til at kunne arbejde reflektivt og systematisk med børnegruppen. Vi ved til gengæld ikke, hvor høj en andel af den samlede personalegruppe, de uddannede optimalt set skal udgøre.

De øvrige personalegrupper supplerer de uddannede pædagoger rigtig godt. Ofte kan de uuddannede løfte opgaver af mere praktisk karakter, som der er rigtig mange af i en daginstitution, så der frigives tid til, at pædagogerne kan gennemføre planlagte pædagogiske aktiviteter med børnene.

Skoler

Der er på skoleområdet forslag til besparelser, effektiviseringer og omprioriteringer for 31,9 mio. kr. i 2016 stigende til 93,2 mio. kr. ved fuld implementering. Det er betydelige beløb, og det er forvaltningens opfattelse, at besparelserne bør følges af budgettildelinger på flere af de områder, som besparelserne berører, så der er tale om omprioriteringer og mere effektiv brug af midlerne.

Forslagene falder i fire kategorier

- Større og mere robuste skoler
- Personalets arbejdstid og
- Skoler med særlige profiler
- Besparelser og omlægninger på tosprogsområdet
-

Udover forslagene i dette bruttokatalog vil forvaltningen også frem til 2. behandlingen analysere på mulige besparelser på skolemaden. Der er umiddelbart fire vinkler, som vil blive belyst: 1. Organisering af arbejdet med skolemaden, 2. budgettildelingen i forhold til de faktiske omkostninger på skolerne og i forvaltningen, 3. forældreindtægter og tilskudsordning og 4. flere madskoler i stedet for EAT.

Nr	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
17	Skoler	Større folkeskoler	4,2	10,0	0,0	0,0
18	Skoler	Sammenlægning af skoler	0,0	4,8	4,9	0,0
19	Skoler	Undervisningsforpligtigelse for pædagogisk personale på skolerne	2,1	3,1	0,0	0,0
20	Skoler	Ændret personalesammensætning i forbindelse med understøttende undervisning	2,5	3,5	0,0	0,0
21	Skoler	Besparelse på særlige profilskoler og udskolingsdynamoer	9,8	13,8	0,0	0,0
22	Skoler	Heldagsskoler	2,5	3,5	0,0	0,0
23	Skoler	Modtagelsesklasser – mere effektiv organisering	0,2	1,5	0,0	0,0
24	Skoler	Omprioritering af tosproget undervisning	3,4	6,2	0,0	0,0
25	Skoler	Afskaffelse af ikke-lovpligtig modersmålsundervisning	3,0	4,2	0,0	0,0
26	Skoler	Omprioritering og effektivisering af undervisningen i dansk som andetsprog	4,2	5,8	0,0	0,0
	Skoler i alt		31,9	56,4	4,9	0,0

17. Større folkeskoler (ændring af bevillingstildelingsmodellen) – 4,2 mio. kr. i 2016 / 10,0 mio. kr. i alt

I 2007 blev det politisk besluttet, at den anbefalede minimumsstørrelse på folkeskolerne bør være 3 spor af hensyn til skolernes økonomiske og faglige bæredygtighed. Folkeskolerne i København er generelt blevet større over de seneste syv år, der er færre små skoler, og der har generelt været en stigende klassekvotient på alle årgange. Det har givet mulighed for en mere effektiv drift over årene, uden at bevillingerne er blevet tilsvarende reduceret. Det foreslås at indhente en effektivisering samt at indarbejde forudsætningerne i en ny bevillingstildelingsmodel.

Den nuværende bevillingstildelingsmodel for skolerne trådte i kraft i 2008. Året efter blev den justeret med bl.a. indførelse af garantibevilling for at sikre, at skoler med lav klassekvotient får tilstrækkelig stor bevilling til at kunne gennemføre undervisning i 1.-9. klasse med det kommunale minimumstimetal. Modellen blev også justeret med en forøgelse af bevillingen til undervisningspersonale for alle skoler uanset størrelse, der blev finansieret ved en reduktion af elevsatsen. Dermed blev der flyttet midler fra større skoler til mindre skoler. Ændringen i bevillingen blev foretaget, da modellen ramte de små skoler for hårdt. Siden da er skolerne i gennemsnit vokset 12 % i størrelse, og der er færre små skoler end i 2008. Derudover er klassekvotienten på skolerne i gennemsnit vokset med ca. 5 % fra 2007/2008 til 2014/2015. Forvaltningen vurderer på den baggrund, at der er et potentiale på op til 10 mio. kr.

Det er hensigten med en ny bevillingstildelingsmodel at skabe en model, der sikrer en større grad af budgetsikkerhed, og at færre skoler vil have behov for en garantibevilling. Skolesammenlægninger vil i højere grad skabe bæredygtige og robuste skoler bl.a. fordi større skoler typisk har en højere klassekvotient end mindre skoler. En eventuel vedtagelse af forslagene omkring større skoler vil være en endnu en forudsætning for en ny bevillingstildelingsmodel med potentiale for yderligere effektiviseringer.

18. Sammenlægning af skoler – 0 mio. kr. i 2016 / i alt 9,7 mio. kr. Realiseringen af forslagets fulde potentiale på 9,7 mio. kr. indebærer sammenlægning af Hyltebjerg Skole med Vanløse Skole, Lykkebo Skole med Hanssted Skole og sammenlægning/skolesamarbejde mellem Ellebjerg Skole, Bavnehøj Skole og Skolen i Sydhavn. Driftspotentialet kommer af, at skolerne efter en sammenlægning får bedre mulighed for en effektiv klassedannelse, og dermed har mulighed for at spare på ledelse og administration m.v.

Udover den årlige driftsbesparelse er der, løst anslået, en mulig anlægsbesparelse på netto ca. 150 mio. kr. idet en sammenlægning eller et skolesamarbejde kan udvide kapaciteten. Beløbets størrelse kan dog ikke fastlægges, før der er foretaget en konkret undersøgelse af skolebygningerne og af, hvilke anlægsomkostninger der må påregnes til bygningsmæssige tilpasninger som følge af en sammenlægning eller et skolesamarbejde.

En skolesammenlægning, eller oprettelse af et skolesamarbejde, skal godkendes i Borgerrepræsentationen senest 1. marts forud for det skoleår, hvor sammenlægningen skal træde i kraft i august. Forslagene skal forinden i en forlænget høring hos de berørte skolebestyrelser, samt i offentlig høring via annoncering i lokalaviser m.v.

Før der træffes beslutning om at sende forslag i høring, foreslås det, at forvaltningen undersøger de anlægsmæssige konsekvenser af sam-

menlægningerne eller skolesamarbejdet nedenfor. Herunder øvrige anlægskonsekvenser i forhold til indretning af Fremtidens Fritidshjem og Helhedsrenovering af skolebygningerne. På denne baggrund er det forvaltningens vurdering, at sammenlægningerne eller oprettelse af et skolesamarbejde, tidligst kan finde sted til skoleåret 2017/18.

Forvaltningen præsenterede på grundlag af tal og opgørelser for kommunens skolevæsen i 2013 en analyse for BUU om betydningen af skolestørrelser. Der kunne på det foreliggende grundlag ikke ses en sammenhæng mellem:

- skolestørrelse og elevernes tilfredshed med at gå i skole
- skolestørrelse og resultater ved folkeskolens prøver
- antal ansatte og skolernes gennemsnitlige medarbejderarbejdertilfredshed
- skolestørrelse og ansattes sygefravær

Der er til gengæld en række andre forhold, som efter forvaltningens vurdering generelt taler for større skoler eller sammenlægninger, og at afgørelser herom bør bero på konkrete afvejninger. Store skoler giver:

- bedre mulighed for at indfri kravet om undervisningskompetence og mulighed for etablering af fagteam
- større robusthed ved lærerfravær, da den manglende kompetence med større sandsynlighed kan dækkes af andre.
- bedre mulighed for holddannelse, linjeopdeling og valgfag.
- bedre mulighed for gennem classesammenlægninger at optimere klassestørrelsen, hvilket forbedrer skolernes pædagogiske råderum.

En afledt effekt af store skoler, som kan tale imod store skoler kan være, at skoledistriktet bliver stort, hvilket kan forringe trafikikkerheden og betyde længere transporttid. Ligeledes kan nævnes, at børn ofte oplever mindre enheder som mere trygge og overskuelige, og forældre har overvejende den samme præference. På store skoler kan der derfor være behov for, at der arbejdes med skolens fysiske rammer og organisering, og at der kommunikeres hensigtsmæssigt om disse forhold.

Nedenfor ses tre forskellige forslag til skolesammenlægninger eller oprettelse af skolesamarbejder. Der er ovenfor redegjort for skolestørrelser betydning for skolernes faglige og trivselsmæssige resultater generelt, og hvilke potentialer der kan ligge i større skoler.

a. Sammenlægning af Hyltebjerg Skole og Vanløse Skole

En sammenlægning af de to nærliggende skoler i Vanløse til en samlet skole har et fagligt potentiale, såvel som et socialt og økonomisk potentiale. Det faglige potentiale er beskrevet ovenfor. Det sociale potentiale ligger i, at der i dag er forskel på elevsammensætningen imel-

lem de to skoler (ESCS) og det økonomiske potentiale gælder såvel i forhold til kapacitet og anlæg som for skolens driftsøkonomi.

De to skoler er placeret tæt ved hinanden i Vanløse, hvor der jf. behovsprognosen (BUU juni 2014) er behov for et spor mere. Begge skoler er anlagt med en kapacitet på 3 spor (i alt 6 spor), men særligt i Vanløse Skoles distrikt er der en del mindre lejligheder, hvilket er medvirkende årsag til, at der er flere udsivninger fra denne skole, mens Hyltebjerg Skole har flere villaer og et mere stabilt elevunderlag med færre udsivninger. Samlet set er udsivningen fra skolerne dog tilstrækkelig til, at skolen efter en sammenlægning vil kunne optage 7 spor i indskoling og foretage klassesammenlægninger f.eks. på mellemtrin eller i udskoling, hvormed kapaciteten af skolebygningerne udnyttes optimalt og behovet for udvidelse af kapaciteten i området kan dækkes.

En sammenlægning af disse to skoler giver dermed en mere blandet elevsammensætning i grunddistriktet, end skolerne repræsenterer i dag hver for sig. Den bedre kapacitetsudnyttelse giver endvidere mulighed for at udvide skolens distrikt og via distriktsændringer at dække behovet for kapacitet på Husum Skole.

Begge skoler har i dag, hver især, økonomiske udfordringer og er på økonomisk handleplan, og der gives garantibevilling til Vanløse Skole på grund af lave klassekvotienter i nogle af klasserne. En sammenlægning giver mulighed for mere optimal driftsøkonomi med større klassestørrelser og potentialer i forhold til administration og ledelse. Børne- og Ungdomsforvaltningen har beregnet driftspotentialet til 3,2 mio. kr. årligt, når sammenlægningen træder i kraft.

b. Ellebjerg Skole, Bavnehøj Skole og Skolen i Sydhavn

Skolerne indgår i dag i et forpligtende samarbejde som tre selvstændige skoler (BUU 1.6.2011). Men en sammenlægning, eller et skolesamarbejde med f.eks. fælles udskoling, kan løse en del af behovet for ny skolekapacitet i Sydhavn og kan blive en katalysator for at binde områderne mere sammen. Skolerne ligger i en indbydes afstand på 1 – 2 km skarpt adskilt af væsentlige trafikale barrierer bestående af Københavns hovedindfaldsveje, som i givet fald skal løses. Beboersammensætningen i områderne adskiller sig fra hinanden og elevsammensætningen på skolerne er med forholdsvis mange tosprogede på Ellebjerg og Bavnehøj og færre på Skolen i Sydhavn. En sammenlægning, eller et samarbejde i udskoling, vil medføre mere robust og bedre driftsøkonomi på Ellebjerg og Bavnehøj.

Skolerne er anlagt med en kapacitet til 3 spor hvert sted (9 spor i alt). Elevunderlagt til Ellebjerg og Bavnehøj er stabilt, men søgningen har gennem en periode været vigende og der er derfor uudnyttet plads på de to skoler. I Sydhavn har boligudbygningen derimod medført en

tilvækst i elevunderlaget der betyder at skolen til august 2015 skal oprette 4 spor. Den fortsatte boligudbygning i Sydhavn ventes med tiden at give i alt 6 spor, altså tre spor mere end skolen i Sydhavn kan rumme. En skolesammenlægning, eller et skolesamarbejde med de tre skoler vil betyde, at en del af elevtilvæksten inde i Sydhavn løses ved at en del af børnene fra Sydhavn skal på Bavnehøj, eller Ellebjerg Skole.

En sammenlægning af skolerne, eller et skolesamarbejde i f.eks. udskolingen medfører, at Ellebjerg og Bavnehøj Skole bedre kan undgå klasser med få elever. Børne- og Ungdomsforvaltningen har beregnet, at en sammenlægning vil betyde en potentiel samlet driftsbesparelse på 3,8 mio. kr. årligt på Ellebjerg og Bavnehøj Skoler, men en del af denne besparelse skal til gengæld anvendes til ledelse og administration af udskolingen hvis der oprettes et samarbejde frem for en sammenlægning.

c. Sammenlægning af Lykkebo Skole og Hanssted Skole

En sammenlægning af Lykkebo og Hanssted Skole i Valby har et driftsøkonomisk potentiale, samt et potentiale i forhold til at få blandet elevsammensætningen mere (ESCS).

Skolerne er beliggende i Valby op ad Vigerslevvej og med ca. 850 meter imellem skolerne. Hanssted er bygget til 2 spor og Lykkebo til 3 spor. Skolerne er beliggende i et stabilt område, hvor der ikke er tilvækst af elever, men Lykkebo Skoles distrikt dækker store dele af Grønttorvet, hvor der er planlagt nye boliger. Lykkebo Skole har gennem en længere periode haft vigende søgning, og der er derfor i dag en uudnyttet kapacitet på skolen, som senere skal tages i anvendelse når boligerne på Grønttorvet bygges. En sammenlægning af skolerne, har ikke et anlægspotentiale som i de to ovenstående forslag, idet sammenlægningen ikke udvider kapaciteten eller løser et kapacitetsbehov.

Den vigende søgning til Lykkebo Skole er hovedårsag til, at skolen modtager garantibevilling. Lykkebo er den skole, der de seneste 7 år har modtaget mest i garantibevilling (8 mio. kr. i alt). Garantibevillingen udgør i 2015 5 % af skolens samlede bevilling, og skolen har dermed meget få midler til undervisningspersonale til brug ud over gennemførelse af undervisningen med det vejledende timetal. En sammenlægning med Hanssted Skole vil skabe en stor skole med mulighed for fornuftig klassedannelse og bedre økonomiske forudsætninger og muligheder for Lykkebo Skole. Potentialet i driftsøkonomien er beregnet til 3,8 mio. kr. årligt efter sammenlægningen. Sammenlægges skolerne ikke, kan det dog forventes at boligerne på Grønttorvet vil medvirke til flere elever på Lykkebo og dermed en bedre driftsøkonomi på denne skole.

Givet afstanden imellem skolerne bør det undersøges, under hvilke scenarier en sammenlægning kan foretages, forinden forslaget sendes i høring og herunder bør det belyses, hvilke anlægsmæssige omkostninger en sammenlægning betyder for skolen. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at Hansted Skoles bygninger er fredede og derfor vanskeligt kan tilpasses til en sammenlagt skole.

Personalets arbejdstid og sammensætning

Der følger to forslag vedrørende undervisningsforpligtigelsen for det pædagogiske personale samt personalesammensætningen i den understøttende undervisning.

Begge forslag indebærer en ændring af en økonomisk forudsætning, der anvendes til at beregne skolernes bevilling. BUU besluttede den 28. maj 2014, at halvdelen af den understøttende undervisning varetages af pædagogisk personale til og med skoleåret 2015/2016. Derefter har skolerne fuld selvforvaltning med understøttende undervisning, så længe de holder sig inden for Folkeskolelovens rammer. I henhold til skolernes selvforvaltning har de frihed til at disponere indenfor rammebevillingen også, hvad angår personalesammensætningen.

19. Undervisningsforpligtigelse for pædagogisk personale på skolerne – 2,1 mio. kr. i 2016 / 5,2 mio. kr. i alt

Forslaget omhandler en ændring af undervisningsforpligtigelsen for pædagogisk personale på skolerne. I udmøntningssagen 2013 blev elementerne i Folkeskolereformen økonomisk udmøntet. I forhold til ”midler til undervisningspersonale” forudsatte forvaltningen, at undervisningsforpligtigelsen for pædagogisk personale var 1019 timer/årligt.

Efterfølgende oplyste KL i december 2013, at deres beregningsudgangspunkt for pædagogisk personale var 1100 timers undervisning årligt. KL pointerer, at såfremt pædagogerne ikke i samme grad som lærerne forventes at løse opgaver ved siden af den understøttende undervisning, kan det betyde, at pædagogerne kan undervise mere end de 1.019 timer, der er forudsat for en lærer.

De personer der varetager undervisningsopgaver i klassen skal samarbejde om elevernes læringsmål, herunder også i forhold til, hvordan den understøttende undervisning kan understøtte elevernes læringsmål. Det er lærerens opgave at sikre sammenhæng i undervisningen, og at undervisningen i såvel fag som i den understøttende undervisning leder frem mod de faglige mål for fagene. Det er således lærere, der i planlægningen og tilrettelæggelsen af de understøttende undervisningsopgaver skal sikre sammenhæng med undervisningen i fagene.

20. Ændret personalesammensætning i forbindelse med understøttende undervisning – 2,5 mio. kr. i 2016 / 6,0 mio. kr. i alt

På nuværende tidspunkt varetages den understøttede undervisning af 50 % af pædagoger og 50 % af lærerne. Der er en lønforskel på ca.

80.000 kr. For hvert procentpoint pædagogandelen hæves, vil der derfor kunne spares ca. 3 mio. kr. Forslaget indebærer, at pædagogandelen hæves med 2 procentpoint til 52% pædagoger og 48% lærere.

En ændret lærer-pædagog sammensætning må forventes at skulle følges af en justering i skolernes brug af den understøttende undervisning. Omfanget af denne justering vil afhænge af omfanget af fordelingen mellem de to personalegrupper.

Af bemærkningerne til folkeskoleloven fremgår, at de to personalegrupper har hver deres særlige kompetencer og blandt opgaver, som pædagoger kan varetage, nævnes blandt andet forhold vedrørende elevadfærd, problemløsning og ro i klassen, sprogstimulering, motion og bevægelse, pædagogiske værksteder og læringsspil.

Pædagogen vil ikke kunne varetage opgaver, som forudsætter undervisningskompetence, med mindre vedkommende har nogle særlige forudsætninger inden for et bestemt emne eller fag. En reduktion af personale med undervisningskompetence (lærere) vil dermed flytte den understøttende undervisning fra en støtte knyttet til fagenes mål mod forhold, som vedrører elevens alsidige udvikling og trivsel.

Det er forvaltningens vurdering, at de nuværende erfaringer med pædagoger i den understøttende undervisning er blandede, og at en endelig vurdering af omfang og karakter af denne personalegruppes opgaver i skolen med fordel kan basere sig på et stærkere erfaringsgrundlag, som vil kunne etableres i løbet af en kortere årrække.

En mindre stigning i ansættelse af pædagoger på bekostning af lærere eller andre aktører vil dog efter forvaltningens vurdering ikke på nuværende tidspunkt få markant indflydelse på indholdet af den understøttende undervisning, men det er som nævnt tidligt at drage endelige konklusioner.

Skoler med særlige profiler

18 skoler modtager i dag en særskilt bevilling til at have en særlig profil som enten kommunal profilskole, lokal profilskole, udskolingsdynamo eller heldagsskole.

Folkeskolereformen har betydet en øget mulighed for alle skoler at profilere sig og på den baggrund vurderer forvaltningen, at der ikke længere er behov for at bevare en særlig profileringsbevilling til nogle udvalgte skoler, mens andre skoler ikke modtager sådanne ressourcer. Folkeskolereformen har også betydet et øget timetal, og heldagsskolernes særbevilling har bl.a. været brugt til et øget timetal frem til den fulde implementering af Folkeskolereformen.

21. Besparelse på særlige profilskoler og udskolingsdynamoer – op til 9,8 mio. kr. i 2016 / 23,6 mio. kr. i alt

Forslaget indebærer en besparelse af tilskuddet og bevillingen til de kommunale profilskoler, lokale profilskoler og udskolingsdynamoerne.

En del af folkeskolerne i København har et kommunalt besluttet særpræg, og de modtager en ekstra bevilling som følge deraf. Disse skoler er med til at brede det samlede skoletilbud ud samtidig med, at de kommunale profilskoler og udskolingsdynamoerne er forpligtiget til at udvikle særlige faglige områder for hele det københavnske skolevæsen. Målsætningen med kommunale profilskoler har været en ambitiøs videnscenterfunktion, der ikke er lykkedes i så høj grad, som det oprindeligt var ønsket.

Med folkeskolereformen har alle kommunens skoler, og altså ikke kun skoler med kommunalt besluttet særpræg, fået øget mulighed for at udvikle og profilere sig bl.a. gennem udbud af valgfag, indholdet i den understøttende undervisning og åben skole. Fremadrettet forventes det, at alle kommunens skoler i endnu højere grad er med til at sikre bredden i det samlede skoletilbud med den øgede mulighed for individuel profilering. Der vil derfor være et muligt effektiviseringspotentiale ved at omprioritere, reducere eller afvikle den særlige bevilling til udvalgte skoler.

Der vil dog også fremadrettet være behov for at understøtte områder, hvor der er behov for udvikling af de københavnske skoler. Det kan fx være inden for matematik, Dansk som andetsprog eller inkluderende læringsmiljøer. Forvaltningen er ved at udarbejde et bud på, hvordan en fremtidig understøttelse af skolerne kan ske for fremme, at gode idéer og metoder på specifikke områder breder sig til skolerne i kommunen. Det er her oplagt at indtænke de faglige implementeringsagenter og faglige fyrtårne, som blev ansat med midlertidigt midler fra budget 12 og 13, og hvor der allerede nu findes en række gode erfaringer. Det anbefales derfor, at besparelsen følges af et mindre budgetønske til dette formål.

22. Heldagsskoler – 2,5 mio. kr. i 2016 / 6,0 mio. kr. i alt

Forslaget omhandler et bortfald af særbevillingerne til heldagsskolerne. Tingbjerg Skole og Nørre Fælled Skole modtager en særbevilling som heldagsskoler, der bl.a. skal anvendes til flere timer (35 timer på alle klassetrin), til at tage hånd om de svageste elever ved for eksempel udvidet to-voksenordninger og gruppeordning for social udsatte elever, hvor undervisningen foregår i mindre hold og til øget sprogindsats. Herudover er fritidstilbuddet på heldagsskolerne gratis for skolernes elever.

Heldagsskolerne ligger i socialt belastede områder. Nørre Fælled Skoles bevilling til sociale kriterier er 2,2 gange større pr. elev end gennemsnittet for kommunen, mens Tingbjerg Skoles bevilling til sociale kriterier er 2,7 gange større pr. elev end gennemsnittet for kommunen. På Nørre Fælled Skole er der ved at ske en ændring af elevsammen-

sætningen, således at færre elever kommer fra socialt belastede hjem, end hvad der var tilfældet tidligere.

Heldagsskolerne modtager i sin almene budgettildeling via elevsatsen midler til to-voksenordninger og specialundervisning af elever. Herudover får skolerne i sin almene budgettildeling midler til sociale kriterier og tosprogede elever, som bl.a. skal bruges til undervisning af socialt udsatte elever samt sprogindsats. Skolerne har derfor i sin almene budgettildeling i forvejen midler, der skal sikre, at der kan tages hånd om skolernes svage elever.

De to heldagsskoler, særligt Tingbjerg Heldagsskole, vil fortsat fremover have udfordringer grundet skolernes geografiske placering. Det kan derfor være hensigtsmæssigt, at der fortsat gives midler til at begge skoler kan være madskoler, og at eleverne på Tingbjerg Heldagsskole fremover fortsat kan deltage gratis i fritidstilbud. Forvaltningen er i samarbejde med skolerne ved at udarbejde bud på en konkret fremtidig model. En fortsættelse af madskolerne på det nuværende niveau forventes at koste ca. 1,1 mio. kr. årligt, mens et fortsat gratis fritidstilbud på Tingbjerg Heldagsskole forventes at koste 1,1 mio. kr. årligt. Det vil reducere effektiviseringsprovenuet med i alt 2,2 mio. kr., som evt. kan fremsættes som budgetønske.

23. Modtagelsesklasser – mere effektiv organisering – 0,2 mio. kr. i 2016 / 1,7 mio. kr. i alt

Modtagelsesklasser er for nytilkomne tosprogede elever, som slet ikke taler dansk. Eleverne kan gå i modtagelsesklasse i max. to år, hvorefter de udsluses til almindelige klasser eller andre skoletilbud. Sigtet med modtagelsesklasser er at bibringe eleverne de basale dansksproglige forudsætninger og gøre dem i stand til at følge undervisningen i en almindelig klasse.

Den nuværende tildelingsmodel bygger på en fast normering på 12 elever i hver klasse, og det er uanset det faktiske antal elever i klassen. Forvaltningen er ved at udarbejde bud på ny tildelingsmodel som er aktivitetsstyret og som samtidig giver incitament til en hurtigere udslusning fra modtagelsesklasse til normalklasser, når det er til gavn for den enkelte elev. I arbejdet med ny tildelingsmodel ses også på visitationen til modtagelsesklasser. Formålet er at lave en model, der i højere grad end i dag sikrer, at eleverne får det rettet tilbud så hurtigt som muligt.

Forvaltningens forventning er, at en ny tildelingsmodel sammen med en ændret visitationspraksis og ikke mindst en pædagogisk udvikling af området kan reducere omkostningerne, uden at det går ud over kvaliteten for eleverne.

24. Omprioritering af tosproget undervisning – op til 3,4 mio. kr. i 2016 / 9,6 mio. kr. i alt

Forslaget indebærer, at der ikke længere bevilges penge til skolerne til tosproget undervisning varetaget af tosprogede lærere.

Udviklingen i den sproglige mangfoldighed i skolerne betyder, at eleverne typisk ikke har to adskilte sprog, som de gør brug af henholdsvis derhjemme og i skolen. Det betyder, at der ikke længere er det samme behov for tosproget undervisning, som da ordningen blev etableret.

Den oprindelige idé bag etableringen af tosproget undervisning var, at der i en klasse med en gruppe elever med samme modersmål blev tilknyttet en lærer med tilsvarende modersmål. Denne lærer underviser dermed børnene både på deres modersmål og dansk. Virkeligheden i dag er imidlertid, at mange skoleklasser har en stor sproglig mangfoldighed med elever med mange forskellige sproglige baggrunde. De tosprogede lærere har enten arabisk, tyrkisk, somali, urdu eller albansk som modersmål.

Bevillingen til tosproget undervisning går øremærket til aflønning af de tosprogede lærere.

Konsekvensen på skoler, hvor der i dag er tosprogede lærere, vil for nogle elevers vedkommende være, at de vil miste kontakt til en tosproget lærer, som i nogle tilfælde taler elevens modersmål. Det vurderes dog ikke at betyde en forringelse af elevernes udbytte af deres skolegang.

25. Afskaffelse af ikke-lovpligtig modersmålsundervisning – 3,0 mio. kr. i 2016 / 7,2 mio. kr. i alt

Forslaget går ud på, at ikke-lovpligtig modersmålsundervisning afskaffes som tilbud. Københavns Kommune fortsatte som en af få kommuner med den ikke-lovpligtige modersmålsundervisning, da den blev gjort frivillig i 2008. Knap 1500 børn modtager den ikke-lovpligtige modersmålsundervisning. Undervisningen foregår på henholdsvis arabisk, urdu, somali, albansk og tyrkisk. Eleverne tilbydes 3 lektioner pr. uge. Undervisningen foregår primært om eftermiddagen på hverdage.

Undervisningsministeriet har søsat et forsøg med modersmålsbaseret undervisning. Formålet er at udlede generaliseret viden om, hvad der har størst effekt for tosprogede elevers trivsel, sproglige og faglige udvikling. Flere københavnske skoler deltager i forsøget. Baggrunden for forsøget er, at det ikke er entydigt, hvorvidt modersmålsundervisning i sin nuværende form fremmer de tosprogede elevers faglige resultater. En forskningskortlægning fra Undervisningsministeriet har desuden vist, at den pædagogisk-didaktiske kvalitet i undervisningen spiller en større rolle end hvilket sprog undervisningen foregår på.

Forslaget vil berøre de knap 1500 børn, der modtager ikke-lovpligtig modersmålsundervisning. Børnene vil enten ikke modtage moders-

målsundervisning fremover, eller vil eventuelt i stedet få undervisning andet steds. Eksempelvis for nogle elevers vedkommende ifm. koranskoler, hvor der allerede i dag gives undervisning på fx arabisk og somali.

26. Ændring af tildelingsmodel til tosprogede elever – 4,2 mio. kr. i 2016 / 10,0 mio. kr. i alt

BUU besluttede på sit møde d. 24. september 2014, at der fra august 2016 skal ske en omfordeling fra skole til dagområdet på 10 mio. kr. samt en ændring af tildelingskriterierne til skolerne på tosprogsområdet. Baggrunden for sidstnævnte er, at den nuværende tildelingsmodel har nogle klare udfordringer, herunder at ressourcen til den tosprogede elev udløses uden nogen form for vurdering af barnets behov, at definitionen på ”tosprogethed” er usikker, og at alle typer af tosprogethed (også vestlig) i børnehaveklassen i sig selv er ressourceudløsende, mens det kun er ikke-vestlig tosprogethed som udløser ressourcer i 1. - 9. klasse.

For at håndtere udfordringerne i den nuværende model blev det på BUU mødet besluttet, at der fremover tildeles på baggrund af følgende principper:

1. Tildelingen skal fokusere på elever med sproglige udfordringer og ikke kun antallet/andelen af tosprogede elever
2. Tildelingen skal være gennemskuelig og ensartet
3. Tildelingen skal bygge på en positiv incitamentsstruktur
4. Tildelingen skal i et vist omfang være tidsbegrænset ift. den enkelte elev.

Forvaltningen er ved at udvikle bud på en ny tildelingsmodel med forventet ikrafttræden august 2016. Modellen bygger delvis på erfaringer fra Aarhus Kommune som har en tildelingsmodel der bygger på resultaterne af sprogvurderinger ved skolestart, en mindre tildeling pr. tosproget elev uafhængigt af behov og en tidsbegrænset tildeling. Det springende punkt i en fremtidig model er, om det kan sikres, at sprogvurderingerne dels giver et validt resultat, og dels at alle relevante børn bliver vurderet. Samtidig skal der udvikles sprogvurderinger for elever der kommer til de københavnske skoler senere end ved skolestart. Erfaringerne fra Aarhus vil blive inddraget i denne forbindelse.

Ved implementeringen af en ny tildelingsmodel kan der være et effektiviseringspotentiale pga. den planlagte tildeling på baggrund af behov. Andelen af elever i København, som modtager undervisning i dansk som andetsprog (DSA), er nemlig ifølge skolernes egne indrapporteringer til Undervisningsministeriet, gået fra 16,4 pct. i skoleåret 2011/2012 til 13,7 pct. i skoleåret 2013/2014. Faldet ses også afspejlet i, at der i perioden 2009 til 2014 er sket et fald i antal timer, som lærere underviser i DSA.

Nedgangen skyldes efter forvaltningens vurdering, at der i et vist omfang er sket en omlægning af DSA-indsatsen, som i stigende grad varetages i almenundervisningen. Nedgangen har ikke haft konsekvenser for tildeling af midler til området, da midlerne har bibeholdt sit hidtidige niveau. Det er således forvaltningens vurdering, at der med faldet i elever, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, er rum for at reducere bevillingen til skolerne på baggrund af tosprogskriterier. Den øgede fokusering på tidlig indsats, som BUU har truffet beslutning om senest ifm. sagen om sprog og integration d. 24. september 2014, forventes fremadrettet at reducere behovet for en særlig indsats ift. de tosprogede elever.

Forslaget indebærer, at det hidtidige beløb til skolerne på baggrund af tosprogskriterier reduceres med 10 mio. kr. (udover de 10 mio. kr. som BUU allerede har besluttet skal flyttes til tidlig indsats). Det nuværende beløb byggende på tosprogskriterier er knap 90 mio. kr.

Fritidsområdet

På baggrund af de ændrede rammevilkår for fritidsområdet er der igangsat et større arbejde i forvaltningen med henblik på at udvikle fritidstilbuddene, så de er fagligt og økonomisk bæredygtige i fremtiden. De fysiske, organisatoriske og økonomiske rammer skal tilpasses til at understøtte dette, og der skal være fokus på at kunne fastholde en stabil og kvalificeret medarbejdergruppe, som kan sikre sammenhæng i børnenes liv. Som en del af forvaltningens effektiviseringsstrategi skal arbejdet tage højde for, at de eksisterende midler på området kan og skal anvendes anderledes, samtidig med at driftsbudgetterne generelt reduceres.

For klubområdet anbefaler forvaltningen, at der igangsættes et analysearbejde med henblik på at se på, om de eksisterende klubtilbud med fordel kan tilrettelægges anderledes på sigt. Formålet skal både være at se på det pædagogiske indhold og hvorvidt de nuværende indsatser kan målrettes de unge bedre samt at se på mulige effektiviseringspotentialer. Det kan for eksempel overvejes, om BUF selv skal drive alle de nuværende klubpladser, som det gøres i dag eller, om der med fordel kan tænkes andre aktører ind til at drive tilbuddene som fx KFF eller lokale foreninger. I analysen skal indgå lokale forhold som fx graden af social udsathed blandt de unge i de enkelte bydele, og dermed hvor forskellige typer af organisering af klubtilbuddene giver mening på bydelsniveau. Analysearbejdet vil dermed ikke give en effektivisering på området i 2016 men om muligt i 2017.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
27	Fritid	Effektiviseringer på bygningsrelaterede udgifter som følge af ny struktur på fritidsområdet	5,6	5,6	5,6	5,6
28	Fritid	Effektiviseringer på ledelse og administration som følge af ny struktur på fritidsområdet	0,4	2,4	2,7	3,7
29	Fritid	Nyt serviceniveau på fritidsområdet	17,3	25,6	0,0	0,0
30	Fritid	Genindførelse af kontingentbetaling for ungdomsklubber	2,3	0,0	0,0	0,0
	Fritid i alt		25,6	33,6	8,3	9,3

27. Effektiviseringer på bygningsrelaterede udgifter som følge af ny struktur på fritidsområdet – 5,6 mio. kr. i 2016 / 22,5 mio. kr. i alt

Med afsæt i en ny struktur på fritidsområdet forventes der at ske en række strukturændringer i de kommende år, idet fritidstilbuddene i højere grad samles tæt på skolerne. Dermed bortfalder behovet for følgeordninger og den budgettildeling der i dag gives pr. hus reduceres som følge af det færre antal huse. Samtidig giver en ny struktur mulighed for at udnytte lokalerne bedre, hvilket på sigt vil give en reduktion i udgifterne til husleje, rengøring, el, vand og varme mm.

Beregningen af potentialet tager udgangspunkt i de konkrete cases for implementering af fremtidens fritidsstruktur omkring hver skole.

28. Effektiviseringer på ledelse og administration som følge af ny struktur på fritidsområdet – 0,4 mio. kr. i 2016 / 9,2 mio. kr. i alt

Med afsæt i en ny struktur på fritidsområdet forventes der at ske en række strukturændringer i de kommende år, idet fritidstilbuddene i højere grad samles tæt på skolerne.

Med en 1:1 struktur omkring hver enkelt skole falder behovet for ledelse, idet den nuværende struktur indeholder en pædagogisk leder på hver enkelt lokation, som fremadrettet samles i en fælles ledelse omkring hver enkelt skole.

Forvaltningen vurderer, at der ved den nye struktur kan indhentes ca. 9,2 mio. kr. på den pædagogiske ledelse samlet set. Dette potentiale er fremkommet ved en konkret stillingtagen til ledelsesniveauet i de foreslåede implementeringsplaner. Beregningen af potentialet tager udgangspunkt i det gældende lønniveau for en pædagogisk leder, men denne vil afhænge af forhandlingerne om en ny stillingsstruktur.

29. Nyt serviceniveau på fritidsområdet – 17,3 mio. kr. i 2016/ 42,9 mio. kr. i alt (almen- og specialfritidshjem)

Med den nye virkelighed på fritidsområdet, som følge af folkeskolereformen og beslutninger om fremtidens fritidsstruktur, foreslår forvaltningen, at der nu aktivt tages stilling til indhold, struktur og serviceniveau i fritidssektoren. Det er vurderingen, at en sådan aktiv stillingtagen medfører en effektivisering på området samtidig med, at der kan drives et attraktivt fritidstilbud under de ændrede vilkår.

Beslutningen om et fremtidigt indhold og serviceniveau understøttes af en ny tildelingsmodel på området, en såkaldt basismodel. Med en basis model vil forvaltningen prisfastsætte/kortlægge hver enkelt aktivitet/element, som er nødvendig for at drive et tilbud ud fra det politisk besluttede serviceniveau.

I forbindelse med de kommende års effektiviseringsforslag har forvaltningen lagt en række forudsætninger ind i en foreløbig beregning af en basismodel. Disse forudsætninger er ikke på nuværende tidspunkt drøftet med det decentrale niveau eller de faglige organisationer, men vil frem mod en fremlæggelse af et egentligt forslag til en ny basismodel blive drøftet med de relevante parter.

Basismodellen tager udgangspunkt i, at fritidshjemmet har en daglig åbningstid fra kl. 14 til kl. 17, dvs. 3 timer om dagen. I denne tid afsættes to personaleressourcer pr. børnegruppe. Personaleressourcen er sammensat af 2/3 pædagog og 1/3 pædagogmedhjælper og børnegruppen tæller i alt 28 børn.

Herudover afsættes tid til øvrige opgaver for personalet som eks. forældremøder, MUS-samtaler, kompetenceudvikling etc. Der afsættes 0,4 time pr. dag pr. ansat, hvilket svarer til 80 timer årligt pr. medarbejder i skolernes åbningstid.

Endelig tillægges ressourcer til vikar, åbne- og lukke tjans samt morgenåbent på de institutioner, som står for denne opgave.

I skolernes ferie (12 uger om året) holder institutionen åbent i 10 timer om dagen – også med 2 personaler pr. børnegruppe.

Med denne model vil det kun være muligt at tilbyde deltidstillinger. For at kunne tilbyde fuldtidsstillinger vil det kræve, at medarbejderen også tilbydes timer i enten skole, klub eller daginstitution, jf. forvaltningens udkast til ny stillingsstruktur.

I ovenstående model er der ikke afsat tid til stærkt samarbejde ligesom modellen forudsætter, at skoledagen slutter på samme tid for alle børn. Hvis der skal afsættes yderligere tid til håndtering af disse opgaver eller øget fleksibilitet i forhold til at børnene kommer på flere tidspunkter, reduceres det beregnede potentiale.

30. Genindførelse af kontingentbetaling for ungdomsklubber – 2,3 mio. kr. i 2016 / 2,3 mio. kr. i alt

Ifølge dagtilbudsloven skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der er relevante klubtilbud til aldersgruppen (ca. 10-17 år) samt det nødvendige antal pladser, og at børn og unge med behov for støtte tilbydes dette i tilbuddet. I København findes der fritidsklubber (10-11 år) (pladsgaranti i København), juniorklubber (12-13 år) samt ungdomsklubber (14-17 år). Klubberne yder særligt en indsats i forhold til de ressourcetsvage unge og det kriminalitetsforebyggende arbejde, da indsatsen er med til at få de unge væk fra gaden og fastholde dem i uddannelsessystemet.

Til sammenligning med klubberne arbejder Ressourcecenter Ydre Nørrebro som et aktivitets-, frivilligheds-, projekt-, lektiecafe- og rådgivningscenter for unge mellem 13 og 18 år på Ydre Nørrebro. Centret er drevet af en fond og har driftsoverenskomst med Socialforvaltningen. Foruden driftsmidler på ca. 5 mio. kroner årligt fra Københavns Kommune modtager centret midler via fundraising til diverse projekter. Sammenlignet med de ordinære klubtilbud ser det ikke ud til at RCYN, der retter sig til samme målgruppe, er et billigere tilbud udregnet pr. bruger.

For ungdomsklubberne foreslås genindførelse af kontingentet, hvilket vil betyde en effektivisering på 2,3 mio. kr. fra 2016. Ungdomsklubberne har siden 2013 været fritaget kontingent, og i budget 2015 blev det vedtaget at afsætte 2,3 mio. kr. i årlig drift i 2015-2018 til at opretholde aktivitetsniveauet i byens ungdomsklubber og dermed fastholde denne kontingentfritagelse. Sideløbende blev der tilført 16 mio. kr. til klubområdet i øvrigt som led i etableringen af klubfællesskaberne. Denne bevilling er permanent.

Opgørelser har vist, at kontingentfritagelsen har betydet en stigning i antallet af registrerede brugere. Hovedparten af de nye brugere vurderes at være ressourcesvage unge, der tidligere har søgt aktiviteter på gaden. Konsekvensen af en genindførelse af kontingentet vil derfor formentligt betyde et fald i antallet af registrerede brugere og en afledt effekt kan tænkes at være øget kriminalitet og usikkerhed i områderne.

Specialområdet

Specialområdet har siden 2012 været inde i en stabil økonomisk udvikling, hvor udgifterne ikke har udviklet sig udover hvad den demografiske udvikling har medført. Med forslagene i bruttokataloget er der fokus på en bedre kapacitetsudnyttelse på specialskolerne og benchmark til de kommuner, som København oftest sammenligner sig med.

Nr.	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
31	Specialområdet	Bedre kapacitetsudnyttelse på specialskoler	2,1	2,9	0,0	0,0
32	Specialområdet	Omlægning af §32 specialbørnehaver fra Servicelov til Dagtilbudslov	1,0	10,4	0,0	0,0
33	Specialområdet	Harmonisering af serviceniveau på specialundervisningsområdet	5,7	8,0	0,0	0,0
	Specialområdet i alt		8,8	21,3	0,0	0,0

31. Bedre kapacitetsudnyttelse på specialskoler – 2,1 mio. kr. i 2016 / 5,0 mio. kr. i alt

Der er udnyttet kapacitet på specialundervisningsområdet med tomme pladser set i forhold til skolernes kapacitet og normering. I skoleåret 2013/2014 var der udnyttet kapacitet for i alt 9,2 mio. kr. i 2016pl mens der i skoleåret 2015/2016 forventes udnyttet kapacitet for 7,5 mio. kr.

Med den reviderede budgetmodel for specialskoler og specialklasserækker (BUU 23/11-2011) blev der indført afregning af tomme pladser, så skolerne selv skal kunne håndtere 5 pct's overbelægning og ikke får nedjusteret budgettet, før de har en underbelægning på mere end 5 pct. i forhold til det normerede.

Formålet med en afregningsmodel er at sikre en effektiv og fleksibel anvendelse af ressourcerne til specialtilbud. Modellen skal sikre, at der ikke gives budget til pladser, der ikke udnyttes, og at der frigøres midler til skoler med overbelægning og samtidig sikre, at specialskolerne har gode muligheder for at tilpasse sig ændringer i aktivitetsniveauet.

Forslaget indebærer for det første, at afregningsmodellen ændres, så der i stedet for 5 pct. afregnes med et bånd på 2 pct. Forvaltningen vil endvidere optimere den centrale styring, så normeringen af skolerne i højere grad følger den faktiske aktivitet. Besparelsen hjemtages ved, at der ikke længere i samme grad betales for tomme pladser, og dermed opnås der en lavere enhedsomkostning pr. elev.

Der er tale om et skønnet potentiale, som skal kvalificeres frem mod 2. behandlingen af budgetforslaget.

32. Omlægning af § 32 specialbørnehaver fra Servicelov til Dagtilbudslov – 1,0 mio. kr. i 2016 / 11,4 mio. kr. i alt

Forslaget vedrører de syv specialbørnehaver i Københavns Kommune, hvor der går ca. 180 børn bestående af ca. 160 Københavnerbørn og 20 udenbys børn.

Der er som i Frederiksberg Kommune mulighed for at drive Børne- og Ungdomsforvaltningens § 32 specialbørnehaver efter Servicelovens § 32 og Dagtilbudslovens § 3 stk. 3, nr. 2. Dette kan på sigt give et økonomisk potentiale uden at forringe tilbuddet for børnene.

Ved at flytte institutionerne fra Serviceloven til Dagtilbudsloven, kan man justere serviceniveauet for befordring samt opkræve forældrene forældrebetaling på 50 % af niveauet på normalområdet. Endelig kan man øge de almene forældreindtægter, da en del af udgifterne til specialbørnehaverne kan indgå i grundlaget for takstberegning på normalområdet. Det er således muligt at finde midler uden at ændre på antallet af pædagogisk og behandlingsmæssigt personale på specialbørnehaverne.

Kernen i specialbørnehavetilbuddet vil ikke blive berørt af dette forslag. Forslaget vil derimod betyde, at forældre selv skal bringe deres børn i institution, hvis de bor indenfor 4 km af institutionen. Herudover betyder forslaget, at forældrene til børnene på specialbørnehaverne skal betale forældrebetaling for tilbuddet, som i de fleste tilfælde vil være 50 % af taksten på normalområdet. Endelig vil der ske en mindre takststigning på normalområdet på ca. 6 kr. på vuggestuetaksten og 20 kr. på børnehavetaksten. Københavns Kommune vil også skulle udfase salg af de ca. 20 specialbørnehavepladser som sælges til andre kommuner.

33. Harmonisering af serviceniveau på specialundervisningsområdet – 5,7 mio. kr. i 2016 / 13,7 mio. kr. i alt

Børn og unge med særlige behov skal, som i de almene folkeskoletilbud, have et skoletilbud hvor de udvikles fagligt og trives socialt og personligt.

En benchmarkundersøgelse har vist, at vi i København for særligt én gruppe af specialskoletilbud målrettet børn og unge med vidtgående indlæringsvanskeligheder (fx Strandparkskolen, Øresundsskolen, Skolen i Ryparken og Fensmarkskolen (kategori 4-skolerne)), har et serviceniveau, der ligger betydeligt over niveauet hos de kommuner, vi normalt sammenligner os med - Århus, Odense, Aalborg

Der er for skolerne i kategori 4 korrigeret for forskelle i løn mellem København og de øvrige kommuner, og forskellen svare til at specialskoletilbud i kat. 4 er 9 pct. dyrene end gennemsnittet for Århus, Odense og Aalborg svarende til 13,7 mio. kr. årligt.

Forvaltningen foreslår, at Børne- og Ungdomsudvalgets godkender et effektiviseringsmål på 13,7 mio. kr., og at de berørte skoleledelser i samarbejde med forvaltningen får til opgave at udarbejde forslag til

udmøntning, som forelægges Børne- og Ungdomsudvalget. Det foreslås, at Børne- og Ungdomsudvalget godkender, at der i dette arbejde kan inddrages ekstern hjælp til at understøtte arbejdet med fakta fra øvrige kommuner, ligesom der kan udarbejdes forslag til fremtidig organisations- og ledelsesstruktur på området.

De effektiviseringsforslag der sammen med lederens forslag vil blive drøftet er fx:

- Øget tværfaglighed i personalesammensætningen – ansætte mere pædagogisk- og sundhedsfagligt personale og færre lærere
- Fleksible børnegrupper - som handler om at antallet af børnegrupper reduceres, og at der i de grupper, hvor det giver bedst mening vil være lidt flere børn.
- Ny organisationsstruktur og reduktioner i ledelseslagene.

Sundhed

Forslagene herunder vedrører kun Børne- og Ungdomstandplejen, mens Sundhedsplejen indgår i områdernes måltal.

Nr .	Område	Forslag	2016	2017	2018	2019
35	Sundhed	Ny teamsammensætning på store klinikker i Børne- og Ungdomstandplejen	0,5	2,1	0,1	0,0
35	Sundhed	Nedlæggelse af små klinikker	0,1	0,0	0,3	0,0
36	Sundhed	Effektivisering af administration og ledelse	1,3	0,0	0,0	0,0
37	Sundhed	Centralisering af telefoni	0,9	0,9	0,0	0,0
38	Sundhed	Centralisering af indkøb	0,0	0,0	0,4	0,0
39	Sundhed	Bortfald af midlertidigt orto-team	0,0	0,0	2,1	0,0
	Sundhed i alt		2,9	3,0	2,9	0,0

Effektivisering af Børne- og Ungdomstandplejen

Børne- og Ungdomstandplejen(BUT) tilbyder alle børn og unge under 18 år med bopæl i Kommunen (ca. 100.000 børn og unge) vederlagsfri, opbyggende, forebyggende og behandlende tandpleje i henhold til Sundhedsloven.

BUT har et budget på ca. 163 mio. kr. og leverer eksempelvis:

- Generel og individuel forebyggende og behandlende tandpleje
- Undersøgelser af tand- mund- og kæberegionen
- Tandregulering, samt behandling af anomalier, læsioner mv.
- Oplysningsvirksomhed
- Generel sundhedspædagogisk virksomhed

Det vurderes muligt at effektivisere BUT med 8,8 mio. kr. i perioden 2016-18 og stadig have en tandpleje til en fornuftig kvalitet i henhold til sundhedsloven.

Effektivisering på Børne- og Ungdomstandplejen (mio. kr.)

Temaer	2016	2017	2018	2016-18	Forudsætninger
Ny teamsammensætning på store klinikker og nedlæggelse af små klinikker (allerede aftalte projekter)	0,60	2,10	0,36	3,06	At byggeprojekterne overholder den udmeldte tidsplan
Administration	0,90	0,00	0,00	0,90	Startende i 2015.
Reduktion i ledelse	0,42			0,42	Startende i 2015.
Centralisering af telefoni	0,93	0,92		1,85	
Centralisering af indkøb			0,42	0,42	Der skal foretages yderligere beregninger
Bortfald af midlertidigt ortoteam			2,10	2,10	
I alt	2,85	3,02	2,88	8,75	

Strategi for at effektivisere

Effektiviseringerne er opstillet for at kunne gennemføres over de næste år, og der vil ske en udvikling af de foreslåede effektiviseringer undervejs. Dette vil ske i et samarbejde i LokalMED. Der er udarbej-

det business-case ifm. arbejdstidsanalysen af BUT og kliniksammenlægninger vil kunne bidrage til yderligere effektiviseringer.

34. Ny teamsammensætning på store klinikker og nedlæggelse af små klinikker – 0,6 mio. kr. i 2016 / 3,06 mio. kr. i alt

På større tandklinikker kan delegeringsmulighederne fra de dyrere tandlægeressourcer til billigere medarbejdere (tandplejere og klinikassistenter) udnyttes bedre.

Større klinikker vil øge fleksibiliteten ved medarbejders lovlige fravær. Fravær i BUT er særligt belastende, idet behandling af børnene kræver tilstedeværelse af både behandler og klinikassistent.

BUT vurderer desuden, at børnetallet pr. tandlægeteam vil kunne øges på de større klinikker. Et større børnetal pr. team kan sandsynligvis ikke fuldt ud kompenseres af bedre delegeringsmuligheder, og vil derfor kunne medføre forlængede undersøgelsesintervaller.

Der er allerede planlagte klinikudvidelser på Sydhavnsskolen, Kirsebærhavens Skole og Brønshøj Skole samt nedlæggelse af klinikkerne på Grøndalsvænget og Rødkilde Skoler (dette forudsætter, at aftalen med ARK om udvidelse af Brønshøj Skoles tandklinik til i alt 8 stole holder). Klinikken på Bavnehøj Skole omdannes til en satellitklinik, i organisatorisk enhed med Sydhavnsskolens tandklinik.

Der arbejdes på en udvidelse af tandklinikken på Sønderbro Skole samtidig med nedlæggelse af tandklinikken på Skolen ved Sundet.

35. Administrative opgaver og ledelse – 1,32mio. kr. i 2016 / 1,32 mio. kr. i alt

Opgavebortfald samt intern omstrukturering af opgaver.

BUT's nuværende ledelse på 6 årsværk reduceres til 5, samtidig udvides understøttelse supportfunktioner (faglige og HR-konsulent).

36. Centralisering af telefoni og patientadministrative opgaver 0,93 mio. kr. i 2016 / 1,85 mio. kr. i alt

Opgaver på mindre klinikker (4 stole og derunder) centraliseres i videst muligt omfang til større centre. Herved forventes, at der kan frigives ressourcer. En centralisering har også ulemper i form af mindre effektivitet og fleksibilitet på de mindre klinikker. Denne ulempe ville til dels kunne elimineres såfremt der kunne etableres større klinikker.

37. Centralisering af klinikkernes indkøb af forbrugsvarer 0 mio. kr. i 2016 / 0,42 mio. kr. i alt

Det skønnes, at centraliserede indkøbsprocedurer kan medføre effektiviseringer. Der skal foretages yderligere beregninger.

38. Ophør af midlertidigt orto-team 0 mio. kr. i 2016 / 2,1 mio. kr. i alt

Ventelister på tandreguleringsbehandling nedbringes over en treårig periode (2015–17) ved indsættelse af ekstra ressourcer (ekstra team med 1 specialtandlæge, 1 orto-tandplejer og 3 orto-klinikassistenter). De ekstra ressourcer er fundet ved intern omprioritering i BUT og vil ophøre med udgangen af 2017.